

Şiir Oluyor

◆ Nazım Payam

Birdenbire şıp şıp su damlıyor içime. Oluşan birikintiye mi, duygu kırılarına mi, anlayamıyorum. Sır fısıltılarına dönüşen sesi, pürdikkat merak uyandırıyor. Dahası, itiraf anını köşeye sıkıştırmış gibi tedirgin edici, gerginleştirici. İlla ki yankısını çözdürecek. İlla ki meramını duyuracak. Ama sanki ifşa için bir bana mecbur, bana muhtaç. Bilinmez yerlerden sızan o sesi, zihnimde ıslak adımlarıyla dolaşırken buluyorum.

Mantık aramıyorum, tercih sunmuyorum, niçin/neden sormuyorum; vakit geçirmeksizin, alalecele ona ağız dil verecek kalem kâğıt telaşına düşüyorum.

*“Leyla'nın başına örttüğü tül kadar ince
Dolunay bir buluta bürününce
Şiir oluyor”¹*

İfşa vaktini nasıl belirlediyse temayı, temanın yönünü, akışı da o tılsımlı ses belirliyor. Fakat yadırgamıyorum. Aksine duymak ve duyurmak isteğimi artırıyor. Sanırım içimi kemire kemire birike ni geçirmiş ele. Loş bıraktıklarına uzanıyor, gelgit çarpıklıklarını düzeltiyor, endişe çukurlarını dolduruyor ve bir anda haricî ilişkilerimi kesiyor.

Haricî ilişkilerimi keserken açıyor sırrı.

Açılan sırrın ipuçları var, tekrarı yok. Verilen ipuçlarında hatırlatmanın barındırdıkları; lifi, rengi, kopuğu, ses tonu kıvrandırıyor beni. Onları grip inceltmem; yumak yumak örmem ne kadar sürer, bilmem. Eğer durulup dinginleşeceksem bütün şartları kabulüm, varsın her şeyi o belirlesin. Ama mutlaka belirlesin.

Sonunda söyletiyor.

*“Kumsalda bir kedi gibi uysal
Dalgalar ayağımı yalıyor
Şiir oluyor”*

İçimdeki sesin dip dalgaları, üstünü örttüğüm hiçbir şeyi kaybetmemiş. Yılların sürükleye taşıdığı çer çöpü, bugünkü durumu âdeta derleyip toplamış. İfşa esnasında kurulan ilintilere, tamlamalara, benzetilere şaşıyorum. Lakin şıp şıplardan ortaya çıkanlar, saklıyı bütünüyle ele vermiyor; mahmurluk ile fark ediş arasındaki yetiden bir düzenleme

bir yorum katkısı bekliyor. Tabii, bir o kadar da hayata çekimini.

Çekimin getirdiği her mısra beni boğulmaktan kurtaran kulaç oluyor. Biliyorum, o mısraları sahiplenmeyecek olsam gün ışıyla uzlaşmam, kendime eksik kalırım. Bozulanı onaramam, eğrileni doğrultamam, yakanlara direnemem. Duyu musluklarım hepten paslanır, umarsız hastalığa tutulurum. Beni bana ima eden yanım solar, tikanır.

*“Bahçede çim biçiyor bir ihtiyar
Kokusu genzime doluyor
Şiir oluyor”*

Şiir, insanı hayata bağlayan anlam katmanlarından gelir. Bir şiirde yaşanılanın ısını, görülenin gölgesini, okunanın izini, hayalin sunumunu, zihindeki özlemin kıvrımlarını, tutkunun taşkınlığını, onu yalımlardan çekip çıkaran kelimelerin kılavuzluğunu yadsımak mümkün mü? Elbette olağanüstü ıssızlığa kulak kabartan suskunluğu da yadsıyamayız. Hem şiirin dokusunu biçimleyen damıtılmış ve cüretle kotarılmış o suskunluğun çözümlü değil mi?

Şiirine sadık şairde biçim, çok defa suskunluğun etkisindedir. Suskunluk ilkin bilincin dil alanını kuşatır, sonra kısıtlanmaz, yönlendirilmez bir sabırla örgüsünü bölümleye bölümleye işler. Ancak içten içe işleyişte şairin gözettiği ân, öncekilerin alışlagelmiş söyleyişlerine baskın çıkma ânıdır. Kuşkusuz, geleneğin onayını almayı gerektiren bu husus gerçekleştiğinde şair şiire kendisine özgü bir biçim vermiş olacaktır.

*“Aplansız bir yıldız düşüyor göğümüzden
İçimize köz düşüyor
Şiir oluyor”*

Yasaklı dönemlerde suya sabuna dokunmak, çoklarını nasıl ürkütürse, pısrık şairleri de tılsımlı sesin alışlagelmişlere aykırı fısıltıları, nakışları ürkütür. Mısralarında bir kesiklik, bir göğüs hırıltısı olmasına rağmen onlar, doğallığın farklılıklarına fırsat vermez, eprimiş konu ve biçim dalkavukluğuyla oyalanırlar. Korkarlar hükmedenlerin kötülüğünden.

¹ Ali Akbaş (2011). Eylülle Beste, Ankara: Bengü Yay., s.9.

Stilllerinde kışkırtma, sorgulama veya iddia imleri olmadığı için yeni bir yol, yeni bir birleşim de açamazlar. “Ben”i zayıf, kişilikleri kazançsız böylesi şairler, tekdüzeliğin bekçisidirler. Genelde uyarıcı imgelerin sökün etmiş kanallarını, alışılmış titreşim önleyiciyle kaplar; yapay ve adressiz duygu kırıntılarıyla avunurlar.

*“Siyeci bozulmuş viran bahçelerde
Güller soluyor
Şiir oluyor”*

Şairin iyisi konuyla, kalıpla, karanlıkla sınırlamaz kendisini. O, en karamsar şiirde bile kelimeyi ışıltıya, ışıltıyı hazza tırmandıracağına inanır. Beğenilip beğenilmeme yahut birilerine öykünme tasası da taşımaz. Ahenk arayışında, ne açığa çıkarılacak önsezinin tahrikinden ne de özleştiğinin çökeltisinden çekinir. Güvenir dil servetine. Fakat asıl güvendiği, gönlüne dolan hâlleri, sesin kuvvetiyle şiire sindirme becerisidir. Bu beceri, ona okuyula arasındaki mesafeyi kaldırtacak, şiddetine maruz kaldığı durum, karşılaştırma veya talebi en uzaktakilere dahi duyumsatacaktır.

Ben de şıp şıpların damladığı yerde şiirimi arıyorum.

*“Kelimeler gözlerimde bir avuç kum
Çıkartıyorum
Şiir oluyor.”*

Bizim Elin Kızları

◆ Ali Akbaş

Hey kızlar
Bizim kızlar
Ya ayva, ya narsınız
Karagün çıraları
Mum gibi yanarsınız

Hey kızlar
Bizim kızlar
Mübarektir adınız
Elif, Döne, Emine
Gençliğe doymadınız
Açık olsun bahtınız

Hey kızlar
Bizim kızlar
Yurdumun semasında
Adsız yıldızlarsınız
Rüzgârda bir saz gibi
Ne diye sızlarsınız

Hey kızlar
Bizim kızlar
Yemen’de, Bingâzi’de
Bir cephede biterdik
Bereket siz varsınız
Yaylada pınarsınız